

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM

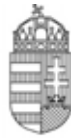
**A minisztérium feladatai a védett őshonos állatfajták megőrzésével és
genetikai fenntartásával kapcsolatban**

Mangalica tanácskozás

Debrecen

2014. Augusztus 18.

Dr. Radnóczy László

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Kormányzati eszközök és feladatok

1. Kapcsolódás nemzetközi egyezményekhez és nemzetközi szervezetek munkájához
2. Jogi szabályozás – tenyésztés és tenyésztésszervezés
3. Európai uniós és nemzeti támogatások
4. Génmegőrzést segítő intézmények fenntartása – kutatóintézetek, génbankok, tenyésztési hatóság

Jogi szabályozás

- az állattenyésztésről szóló **1993. évi CXIV. törvény** és végrehajtási rendeletei,
- a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról szóló **4/2007. (I. 18.) FVM-KvVM** együttes rendelet,
- a védett őshonos állatfajták genetikai fenntartásának rendjéről szóló **93/2008. (VII. 24.) FVM** rendelet,
- a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának tenyésztésben történő megőrzésére nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló **38/2010. (IV. 15.) FVM** rendelet,
 - a genetikai erőforrások megőrzése intézkedés keretében a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták megőrzéséhez nyújtandó támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló **17/2012. (II. 29.) VM** rendelet,
- a tenyésztésszervezési feladatok támogatása igénybevételének részletes feltételeiről szóló **27/2009. (III. 18.) FVM** rendelet,
- a tenyészállat, illetve szaporítóanyag behozatalának és kivitelének szakmai előírásairól szóló **129/2004. (VIII.) 25.) FVM** rendelet.

Hazai tenyésztésszervezés struktúrája

- A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták fenntartásáért a tenyésztő szervezetek felelősek.
- Tevékenységüket a **tenyésztési hatóság** hatósági felügyelete alatt végzik, így biztosítható az a jogelv, hogy alapvetően az állam felelőssége és kötelessége a rendelkezésére álló genetikai erőforrásokról gondoskodni, azokkal gazdálkodni.

Jelenleg a hatósági háttér a **Vidékfejlesztési Minisztérium** és a **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)** keretein belül működő tenyésztési hatóság alkotja.

Állami intézmények

A génmegőrzési tevékenységet speciális területeken segítik az állami intézmények , illetve vállalkozások segítik, ilyenek:

- Haszonállat Génmegőrzési Központ, Gödöllő
- Állattenyésztési Takarmányozási és Húsipari kutató intézet Herceghalom
- Nemzeti ménesek (Szilvásvár, Bábolna, Mezőhegyes)
- Nemzeti parkok

Tenyésztésben történő állati génmegőrzés támogatása

- Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának tenyésztésben történő megőrzésére nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 38/2010. (IV. 15.) FVM rendelet alapján **valamennyi állatfajra éves szinten több mint 700 millió Ft** áll rendelkezésre.
- A 38/2010. (IV. 15.) FVM rendelet alapján a mangalica sertés esetében a **génmegőrző nukleusz állományokra 150 euró/egyed, a fajtafenntartó állományokra 78 euró/egyed támogatás** vehető igénybe.
- Kifizetési kérelmet **2014-ig** 3 alkalommal lehetett benyújtani, amelyeken keresztül a **mangalicatartók részére összesen közel 400 millió forint kifizetés** történt meg.

Tenyésztési célprogramok támogatása

-Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a genetikai erőforrások megőrzése intézkedés keretében a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták megőrzéséhez nyújtandó támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 17/2012. (II. 29.) VM rendelet alapján vissza nem térítendő támogatás vehető igénybe az alábbi célprogramokra:

- a) in vitro megőrzés célprogram;
- b) ex situ megőrzés célprogram;
- c) tenyésztésszervezés célprogram;
- d) tájékoztatás és ismeretterjesztés célprogram.

- A támogatás összege **éves szinten mintegy 500 millió Ft.**

Tenyésztésszervezési támogatás, 27/2009. (III. 18.) FVM rendelet

A tenyészállat állomány genetikai minőségének fenntartása és javítása, a tenyésztésszervezési feladatok ellátásának elősegítése érdekében történik a valamennyi állatfaj számára igénybe vehető tenyésztésszervezési támogatás, mely az alábbiakra vehető igénybe:

- a) Törzskönyvezés (5400 Ft/ koca)*
- b) teljesítményvizsgálat végzése,*
- c) tenyésztérték megállapítása.*

A támogatáson keresztül az állattenyésztő mikro-, kis- és középvállalkozások megsegítése valósul meg a non-profit szervezetként működő tenyésztő szervezeteken keresztül.

**A tenyészállat, illetve szaporítóanyag behozatalának
és kivételének szakmai előírásairól szóló 129/2004. (VIII. 25.) FVM rendelet**

1.§ (2) A tenyészállat, illetve szaporítóanyag behozatalával kapcsolatosan, a Tv. 41. §-ának (2) bekezdése szerinti bejelentést a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz (a továbbiakban: tenyésztési hatóság) kell megtenni.

2. § (1) A tenyészállat és szaporítóanyag behozatalához szükséges bejelentést a tenyészállat tulajdonosának, illetve a tulajdonos nevében meghatalmazottjának kell benyújtani.

(2) A bejelentésnek tartalmaznia kell a származási országot, a nyilvántartást végző szervezet nevét és címét, a behozni kívánt fajta, hibrid, keresztezési program megnevezését, mennyiségét, ivarát, korcsoportját, az egyed, illetve csoport azonosítóját, a felhasználás célját, a hasznosítás helyét és módját...
(sperma, embrió)

(4) A hazai védett őshonos mezőgazdasági állatfajták esetében a behozatalhoz szükséges a tenyésztési hatóság engedélye.

A tenyészállat, illetve szaporítóanyag behozatalának és kivételének szakmai előírásairól szóló 129/2004. (VIII. 25.) FVM rendelet

5. § (1) A tenyésztési hatóság ellenőrzi, hogy

- a)* a behozatal az előzetes bejelentésben foglaltak szerint valósult-e meg;
- b)* az állatoknak van-e származási igazolása, fajuknak, életkoruknak és hasznosításuknak megfelelő teljesítményvizsgálati eredménye, tenyészértéküket megállapították-e, illetve az átszámítható-e;

6. § (1) A bejelentéstől eltérő behozatal esetén a tenyésztési hatóság a 4. § szerinti honosítást megtagadhatja.

(2) A bejelentéstől eltérő behozatal, illetve nem honosított tenyészállat és szaporítóanyag használata esetén a tenyésztési hatóság köteles a Tv. 45. § (2) bekezdése alapján a behozott állat haszonállatként történő hasznosítását, szükség esetén a hímivarú állat ivartalanítását, nőivarú egyedek szaporítási tilalmát, illetve a szaporítóanyag megsemmisítését vagy visszaszállítását elrendelni.

**A tenyészállat, illetve szaporítóanyag behozatalának
és kivitelének szakmai előírásairól szóló 129/2004. (VIII. 25.) FVM
rendelet**

7. § A külön jogszabály szerinti védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett **mezőgazdasági állatfajták egyedeit, valamint szaporítóanyagát kivinni** csak a kiszállítást legalább 15 nappal megelőző bejelentést követően, őshonos mezőgazdasági állatfajták esetében **a tenyésztési hatóság engedélye esetén lehet.**

8. § (1) Tenyészállatot és szaporítóanyagot az ország területéről kivinni csak a tenyésztési hatóság által hitelesített származási igazolással lehet.

Van-e igény a védett őshonos fajták tenyészállatainak nemzetközi forgalmazására?

- Az egyes országok és régiók hagyományosan a saját fajtaikat tenyésztik (esetleges kivétel állatkertek, állatparkok)
- Sajátos helyzet, a Kárpát-medence, ahol a hagyományok megőrzésével több országban részben ugyanazokat a fajtaikat kívánják tartani. Ebben az esetben meghatározó szerepe van az együttműködésnek, a tenyésztési programok összehangolásának, esetleg nemzetközi szövetség létrehozásának (HUCUL)
- Ugyancsak sajátos helyzetet teremt az őshonos fajta széleskörű piaci hasznosítása, a kiépített márkák kereskedelmi célú kihasználása. (mangalica, magyar szürke marha)

Szükséges-e korlátozni a tenyészállat kivitelét ?

Korlátozás szakmailag indokolt esetben szükséges, ha

- a tenyészállatok a fajta fenntartásához szükségesek (ritka vonal, család, genotípus)
- olyan nagy mennyiséget kívánnak kivinni (pl. komplett állományt) ami már veszélyezteti a génmegőrzést

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

